

CRITERIS TÈCNICS DE L'INVASSAT

Obligacions en matèria de coordinació d'activitats empresarials per part dels ajuntaments amb motiu del muntatge i desmuntatge d'escenaris per al desenvolupament de diversos actes culturals

CT02-210201

ABRIL 2021

CRT_INVASSAT_03GP_02_21

L'INVASSAT, com a òrgan científicotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat, manca de competències per a realitzar interpretacions de caràcter vinculant en matèria laboral, que corresponen en exclusiva als òrgans jurisdiccionals de l'ordre social. Per consegüent, tot l'exposat en aquest document es correspon amb el criteri que sobre el particular té aquest institut i s'emet a títol merament informatiu i no vinculant.

Tota la legislació referida pot ser consultada en els llocs web de l'INVASSAT (<http://invassat.gva.es>), i de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (<https://www.insst.es>) en els quals, a més, poden tindre accés a documentació elaborada pels mateixos instituts així com a enllaços d'institucions i organismes europeus i d'altres països que, sens dubte, podran resultar-li de gran interès.

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

CRITERI TÈCNIC SOBRE...

OBLIGACIONS EN MATÈRIA DE COORDINACIÓ D'ACTIVITATS EMPRESARIALS PER PART DELS AJUNTAMENTS AMB MOTIU DEL MUNTATGE I DESMUNTATGE D'ESCENARIS PER AI DESENVOLUPAMENT DE DIVERSOS ACTES CULTURALS

Data: abril 2021

Ref.: CRT_INVASSAT_03GP_02_21

L'INVASSAT, com a òrgan científic i tècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat, manca de competències per a realitzar interpretacions de caràcter vinculant en matèria laboral, que corresponen en exclusiva als òrgans jurisdiccionals de l'ordre social. Per consegüent, tot l'exposat en aquest document es correspon amb el criteri que, sobre el particular, té aquest institut i s'emet a títol merament informatiu i no vinculant.

Tota la legislació referida pot ser consultada en els llocs web de l'INVASSAT (<http://invassat.gva.es>), i de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (<https://www.insst.es>) en els quals, a més, podeu tindre accés a documentació elaborada pels mateixos instituts així com a enllaços d'institucions i organismes europeus i d'altres països que, sens dubte, podran resultar-vos de gran interès.

QÜESTIÓ PLANTEJADA

El present criteri pretén aclarir quines són les principals obligacions dels ajuntaments en matèria de coordinació d'activitats empresarials segons la normativa de prevenció de riscos laborals, en les operacions de muntatge i desmuntatge d'escenaris de titularitat municipal per a la realització d'actes culturals.

REFERÈNCIA NORMATIVA

- [Llei 31/1995](#), de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, d'ara endavant LPRL.
- [Llei 7/1985](#), de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.
- [Reial decret 1.627/1997](#), de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció.
- [Reial decret 171/2004](#), de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials.

- [Reial decret 39/1997](#), de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció.
- GRUPO DE TRABAJO MONTAJE DE ESPECTÁCULOS PÚBLICOS. [Informe del Grupo de trabajo: montaje de espectáculos públicos : acuerdo de las Comunidades Autónomas y el Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo sobre criterios técnicos para la gestión de espectáculos públicos temporales](#). Madrid: INSST, 2020. 28 p.
- INSTITUT NACIONAL DE SEURETAT I SALUT EN EL TREBALL (ESPANYA). [Guía técnica para la evaluación y prevención de los riesgos relativos a las obras de construcción](#). Madrid: INSST, 2019. 152 p.
- PUCHAU FABADO, Juan José. [CAE, qüestions d'interés I: coordinació d'activitats empresarials en el marc de la PRL](#). Burjassot: INVASSAT, 2017. 24 p.

CRITERI DE L'INVASSAT

Sobre la consideració com a obra de construcció de l'activitat de muntatge i desmuntatge d'escenaris

L'[article 2](#) del RD 1.627/1997 defineix *obra de construcció* o *obra* com: “qualsevol obra, pública o privada, en la qual s'efectuen treballs de construcció o enginyeria civil, la relació no exhaustiva de la qual figura en l'annex I”. Dins de la relació “no exhaustiva” de les obres de construcció o d'enginyeria civil d'aquest [annex I](#) s'inclou, en l'apartat d), el “muntatge i desmuntatge d'elements prefabricats”.

Davant una definició tan ambigua i interpretable, escau recórrer a la [Guia tècnica](#) d'aplicació d'aquest text reglamentari publicada per l'INSST. En aquesta guia tècnica es matisa, en relació amb la definició d'obra de construcció, el següent:

Davant una definició tan genèrica i una relació tan àmplia i, no obstant això, no exhaustiva com la que figura en l'annex I, es considera convenient precisar el contingut d'aquesta. Així, en endavant s'entendrà com a “obra de construcció” el lloc on es desenvolupa, amb caràcter temporal, qualsevol de les activitats assenyalades en el citat annex I del RD 1.627/1997, o de les relacionades en la secció F (apartats 41 a 43) de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques CNAE/2009 (RD 475/2007, de 13 d'abril), sempre que aquestes estiguen referides a treballs intrínsecament associats a activitats de construcció (edificació i enginyeria civil), i s'executen amb tecnologies pròpies d'aquest tipus d'indústries.

La mateixa guia tècnica, en relació amb el que es preveu en l'apartat d) de l'annex I del RD 1.627/1997 (d) Muntatge i desmuntatge d'elements prefabricats), aclareix el següent:

[...] D'igual manera, estarien compresos en aquest apartat actuacions com ara el muntatge i desmuntatge: d'escenaris (per a concerts, actuacions públiques i altres), places de bous, hivernacles de grans dimensions, etc., sempre que aquests muntatges/desmuntatges s'executen amb tecnologies pròpies de la indústria de la construcció.

A conseqüència de l'anterior, podem col·legir que es considera condició necessària perquè el muntatge i desmuntatge d'escenaris pugui considerar-se com a obra de construcció, que aquests s'executen amb tecnologies pròpies de la indústria de la construcció. Aquesta condició hauria de ser, si fa el cas, reconeguda de forma justificada pel propi ajuntament. En la presa de decisió sobre aquest reconeixement com a obra de construcció a la qual aplica el Reial decret 1.627/1997 poden consultar-se, entre altres possibles, els criteris que es recullen en l'[Informe del Grupo de trabajo: montaje de espectáculos públicos : acuerdo de las Comunidades Autónomas y el Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo sobre criterios técnicos para la gestión de espectáculos públicos temporales.](#)

En definitiva, llevat que des de l'ajuntament es reconega la utilització de tècniques de muntatge i desmuntatge pròpies del sector de la construcció en alguns dels seus escenaris, entenem que, en el cas concret (i més comú) del muntatge i desmuntatge d'escenaris a nivell del sòl no es tracta d'una activitat de construcció i, per tant, no aplicaria en aquestes activitats el que es preveu en el Reial decret 1627/1997.

Sobre la coordinació d'activitats empresarials, si fa el cas, quan el centre de treball on es realitza el muntatge i desmuntatge de l'escenari no és considerat com una obra de construcció.

Ens situem en el cas més habitual en el qual el mateix ajuntament contracta una empresa externa perquè realitze el muntatge i desmuntatge d'escenaris. En aquests casos, podria produir-se un procés de subcontractació (amb altres empreses o amb autònoms).

Segons l'[article 24](#) ("Coordinació d'activitats empresarials") de la LPRL, quan en un mateix centre de treball desenvolupen activitats persones treballadores de dues o més empreses, aquestes hauran de cooperar en l'aplicació de la normativa sobre prevenció de riscos laborals. Aquest article és posteriorment desenvolupat reglamentàriament a través del [Reial Decret 171/2004](#) en el qual es desenvolupen, entre altres coses, el deure general de cooperació de totes les empreses concurrents, així com d'establir mitjans de coordinació, les mesures que ha d'adoptar "l'empresari titular" i el deure de vigilància de "l'empresari principal". A l'efecte, el mateix Reial Decret 171/2004 recull les definicions següents:

- **centre de treball:** qualsevol àrea, edificada o no, en la qual els treballadors han de romandre o a la qual hagen d'accedir per raó del seu treball;
- **empresari titular del centre de treball:** la persona que té la capacitat de posar a disposició i gestionar el centre de treball;
- **empresari principal:** l'empresari que contracta o subcontracta amb uns altres la realització d'obres o serveis corresponents a la mateixa activitat d'aquell i que es desenvolupen en el seu propi centre de treball.

En aquest cas concret, com vulga que l'[article 25](#) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, recull com a competència pròpia dels municipis la promoció de la cultura i equipaments culturals, podria interpretar-se jurídicament que el muntatge i desmuntatge dels escenaris amb finalitats culturals, gestionats per l'ajuntament, són una activitat pròpia d'aquest i, per tant, no resulta desficiat entendre que aquest es pot convertir en empresari principal. D'altra banda, tampoc pot haver-hi dubte que l'ajuntament actua també com a empresari titular, ja que els escenaris es munten en sòl públic de gestió municipal.

Com a conseqüència, en el cas que l'empresa contractada subcontractara al seu torn part de les activitats de muntatge o desmuntatge de l'escenari amb altres empreses o treballadors autònoms, o fins i tot quan, sense donar-se la circumstància anterior personal, de l'ajuntament fera tasques en aquests processos (encara que es tractara únicament de tasques d'inspecció), és a dir, quan existisca concurrència de persones treballadores de diverses empreses en el mateix centre de treball, en aquestes situacions hauria de procedir-se al compliment escrupolós del referit [Reial decret 171/2004](#) de coordinació d'activitats empresarials. En aquesta situació, l'ajuntament hauria de complir amb l'obligació general de cooperació i establiment de mitjans de coordinació recollides en el [capítol II](#) d'aquest Reial decret 171/2004, i les obligacions establides en el [capítol III](#) referides a l'empresari titular. A més, atés que podria ser considerat com a empresari principal, en aqueix cas també haurà de complir les obligacions recollides en el [capítol IV](#) en matèria de vigilància. Per part seua, la resta d'empreses concurrents en el centre de treball han de complir amb el deure general de cooperació establert en el referit [capítol II](#).

Un resum no exhaustiu (el que obliga a la lectura detinguda del Reial decret 171/2004) d'obligacions derivades de la concurrència d'activitats en el mateix centre de treball és el següent:

Deure general de cooperació

1. És aplicable a totes les empreses i treballadores o treballadors autònoms concurrents en el centre de treball, existisquen o no relacions jurídiques entre ells.
2. Les empreses anteriors (amb caràcter previ a l'inici dels treballs), hauran d'informar-se recíprocament sobre els riscos específics de les activitats que desenvolupen durant el muntatge i desmuntatge d'escenaris que puguen afectar els treballadors de les altres empreses concurrents. Aquesta informació es facilitarà per escrit quan alguna de les empreses genere riscos qualificats de greus o molt greus.
3. Els empresaris anteriors hauran de comunicar immediatament tota situació d'emergència susceptible d'afectar la salut o la seguretat de les persones treballadores de les empreses presents en el centre de treball.

4. Tota la informació anterior haurà de ser tinguda en compte pels empresaris concurrents durant el muntatge i desmuntatge d'escenaris, en l'avaluació de riscos i en la planificació de la seua activitat preventiva per a les tasques que desenvolupe (complint amb l'article [16](#) de la LPRL).
5. Cada empresari i empresària haurà d'informar les seues persones treballadores respectives que vagen a fer tasques en el procés de muntatge i desmuntatge d'escenaris, dels riscos derivats de la concurrència d'activitats empresarials en el mateix centre de treball, en els termes previstos en l'[article 18.1](#) de la LPRL.
6. Els empresaris concurrents durant el procés de muntatge i desmuntatge d'escenaris han d'establir els mitjans de coordinació per a la prevenció de riscos laborals que consideren necessaris i pertinents, en els termes previstos en el [capítol V](#) del Reial decret 171/2004. La iniciativa per a l'establiment dels mitjans de coordinació correspon a "l'empresari titular" del centre de treball **els treballadors del qual hi desenvolupen activitats** o, en defecte d'això, a "l'empresari principal". Com a conseqüència, ha de ser l'ajuntament el que prenga aquesta iniciativa.

Obligacions de l'ajuntament com a empresari titular

1. L'ajuntament ha d'informar els altres empresaris concurrents sobre els riscos propis del centre de treball que puguen afectar les activitats per ells desenvolupades, les mesures referides a la prevenció de tals riscos i les mesures d'emergència que s'han d'aplicar. La informació es facilitarà per escrit quan els riscos propis del centre de treball siguen qualificats de greus o molt greus.
2. Rebuda la informació de totes les empreses i treballadores o treballadors autònoms concurrents en el centre de treball a la qual s'ha fet referència adés, l'ajuntament, **quan les seues persones treballadores desenvolupen activitats en el centre de treball on es duu a terme el muntatge i desmuntatge de l'escenari**, donarà (amb caràcter previ a l'inici de les activitats) a la resta d'empresaris concurrents instruccions per a la prevenció dels riscos existents en el centre de treball, que puga afectar el personal treballador de les empreses concurrents i sobre les mesures que han d'aplicar-se quan es produïska una situació d'emergència.
3. Les instruccions anteriors es facilitaran per escrit quan els riscos anteriors siguen qualificats de greus o molt greus.
4. D'altra banda, els empresaris presents durant el procés de muntatge i desmuntatge de l'escenari tindran en compte la informació anterior rebuda per l'ajuntament en l'avaluació de

riscos i en la planificació de la seua activitat preventiva per a les tasques que desenvolupe. Així mateix, les instruccions rebudes per part de l'ajuntament hauran de ser complides per aquests. A més, hauran de comunicar al seu personal treballador present la informació i les instruccions rebudes per part de l'ajuntament.

Deure de vigilància de l'ajuntament, si fa el cas, com a empresari principal:

1. A més de complir amb les obligacions anteriors, l'ajuntament ha de vigilar el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals per part de les empreses contractistes o subcontractistes en l'àmbit de les seues respectives activitats en el procés de muntatge i desmuntatge de l'escenari.
2. Abans de l'inici de l'activitat en el seu centre de treball, l'ajuntament exigirà a les empreses contractistes i subcontractistes que li acrediten per escrit que han realitzat, **per a les activitats contractades**, l'avaluació de riscos i la planificació de la seua activitat preventiva.
3. Així mateix, l'ajuntament exigirà a tals empreses que li acrediten per escrit que han complit les seues obligacions en matèria d'informació i formació ([articles 18 i 19](#) de la LPRL), respecte del seu personal treballador que vaja a prestar els seus serveis en el centre de treball en el qual es munta o desmunta l'escenari.
4. Les acreditacions anteriors hauran de ser exigides per l'empresa contractista, per al seu lliurament a l'ajuntament, quan subcontractara amb una altra empresa la realització de part del muntatge o desmuntatge de l'escenari.
5. L'ajuntament ha de comprovar que les empreses contractistes i subcontractistes concurrents en el seu centre de treball han establert els necessaris mitjans de coordinació entre elles.
6. Finalment, el deure de vigilància no pot quedar reduït a un control purament documental. Per això entenem que, en compliment d'aquest, l'ajuntament haurà de realitzar accions de supervisió i control sobre les condicions preventives en les quals es fan els treballs de muntatge, incloses les actuacions del personal intervingent. Referent a això es recomana, per a més informació, la lectura detinguda de [CAE: qüestions d'interès I: coordinació d'activitats empresarials en el marc de la PRL](#), publicat per l'INVASSAT l'any 2017 i disponible en el seu portal web.

Sobre la coordinació d'activitats empresarials en el cas que el centre de treball on es munta o desmunta l'escenari siga considerat una obra de construcció a l'efecte de compliment del Reial decret 1627/1997.

Si l'ajuntament decideix de forma justificada el reconeixement del centre de treball on es fan les tasques de muntatge i desmuntatge de l'escenari com una obra de construcció, llavors escau fer l'aclariment següent.

En aquest cas, la coordinació d'activitats empresarials s'ajustarà al que s'estableix en la [disposició adicional primera](#) del Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals. Aquesta disposició adicional primera és del tenor següent:

- a) La informació de l'article 7 s'entendrà complida pel promotor mitjançant l'estudi de seguretat i salut o l'estudi bàsic, en els termes establits en els articles 5 i 6 del Reial decret 1.627/1997, de 24 d'octubre. Les instruccions de l'article 8 s'entendran complides pel promotor mitjançant les impartides pel coordinador de seguretat i salut durant l'execució de l'obra, quan tal figura existisca; en un altre cas, seran impartides per la direcció facultativa.
- b) Les mesures establides en el capítol IV per a l'empresari principal corresponen al contractista definit en l'article 2.1.h) del Reial decret 1.627/1997, de 24 d'octubre.
- c) Els mitjans de coordinació en el sector de la construcció seran els establits en Reial decret 1.627/1997, de 24 d'octubre, i en la disposició adicional catorze de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, així com qualssevol altres complementaris que puguin establir les empreses concurrents en l'obra.

Arribats ací, resulta escaient fer les matisacions següents:

1. L'ajuntament es configura com a promotor, ja que aquest es defineix (en el Reial decret 1.627/1997) com qualsevol persona física o jurídica per compte de la qual es realitze l'obra.
2. No obstant això, el contractista o empresari principal és la persona física o jurídica que assumeix contractualment davant l'ajuntament (com a promotor), amb mitjans humans i materials, propis o aliens, el compromís d'executar la totalitat o part de les

obres (de muntatge de l'escenari en aquest cas), amb subjecció al projecte i al contracte. Quan l'ajuntament realitzi directament amb mitjans humans i materials propis la totalitat o determinades parts del muntatge de l'escenari, tindrà també la consideració de contractista. Així mateix, quan l'ajuntament contracte directament treballador/es autònoms/es per a la realització del muntatge de l'escenari o determinats treballs d'aquest, tindrà la consideració de contractista respecte d'aquells a l'efecte del que es disposa en el [Reial decret 1.627/1997](#).

3. Quan en l'execució del muntatge de l'escenari intervinga més d'una empresa, o una empresa i treballadors autònoms o diversos treballadors autònoms, l'ajuntament, abans de l'inici dels treballs o tan prompte com es constata aquesta circumstància, designarà un coordinador en matèria de seguretat i salut durant l'execució del muntatge, les obligacions del qual són les que recull l'[article 9](#) del Reial decret 1627/1997.
4. Segons la [disposició catorze](#) ("Presència de recursos preventius en les obres de construcció") de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, quan siga preceptiva la presència de recursos preventius en les operacions de muntatge de l'escenari que ho requerisquen, aquesta s'aplicarà, en el cas d'obres de construcció, a cada contractista. Com a contraposició al cas general (quan no es tracta d'una obra de construcció), recollit en l'[apartat 9 de l'article 22 bis](#) del Reial decret 39/1997, en el qual la designació de recurs preventiu recau sobre l'empresa o empreses que realitzen les operacions o activitats que requereixen aquesta presència.

Sobre l'actuació del servei de prevenció de l'ajuntament.

Finalment, i amb independència de l'indicat en el present criteri, escau recordar que el servei de prevenció de l'ajuntament té com a missió la realització de les activitats preventives a fi de garantir l'adequada protecció de la seguretat i salut dels treballadors, assessorant i assistint per a això l'ajuntament, les persones treballadores, i els seus representants i els òrgans de representació especialitzats i, en particular, han d'assessorar i assistir en el millor compliment normatiu en matèria de coordinació d'activitats empresarials. Com a conseqüència,

l'ajuntament ha de secundar-se en el seu servei de prevenció de riscos laborals a l'hora d'establir la sistemàtica d'actuació en matèria de coordinació d'activitats empresarials.

Deixem constància que el present criteri s'emet a títol merament informatiu i amb l'únic objectiu d'orientar en la informació continguda, i per tant no té cap caràcter vinculant.

INVASSAT

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

www.invassat.gva.es

secretaria.invassat@gva.es

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Economia
Sostenible, Sectors Productius,
Comerç i Treball